

LOVLEC

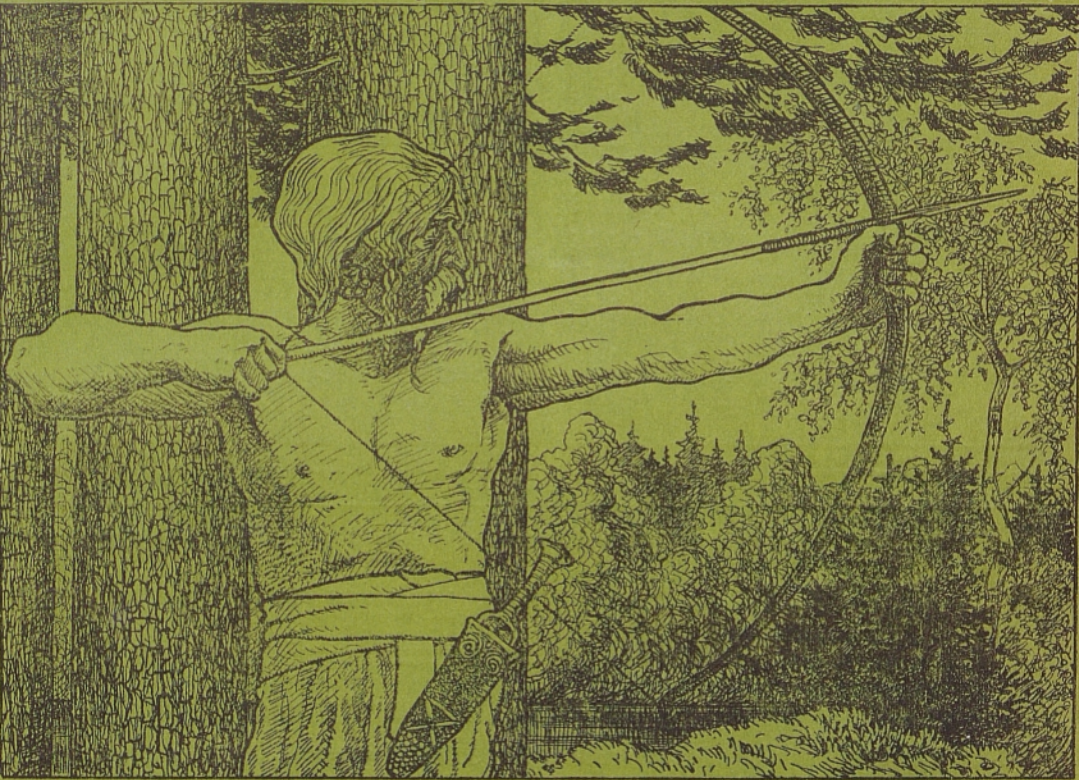
Štev. 8.

List za lov in ribarstvo.

Leto IV.

Izhaja v Ljubljani 15. vsakega meseca. 1913.

VSEBINA:

LOV: Julij Bučar: Velika divja raca. (Dalje prih.) — Brin.: Čakališča na drevesih (s sliko). — R. V.: Strah dolenskih gozdov. (Konec prih.) — Psi: Določila za poljsko tekmo frmačev, ki jo priredi „Slovensko lovsko društvo“ 8. sept. 1913 pri Domžalah na Kranjskem. — — RIBARSTVO: Prof. Ivan Franke: Sarena postrv (*trutta iridea*) in rdeča postrv (*salmo fontinalis*) na Kranjskem. (Dalje prih.) — — LISTEK: H. V. Gerbič: Medvedova posetnica. (Konec prih.) — — Iz lovskega oprtnika. — — Priloga: Astronomski koledar. — Vprašanja in odgovori. — Mala oznanila. — Oglasi.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **6 Kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej **60** kron, postane ustanovni član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „Lovec“, po enkrat na mesec.

Člani dobivajo „Lovca“ brezplačno; za nečlane v Avstro-Ogrski pa znaša naročnina **8 kron** na leto; oni, ki bivajo v inozemstvu, imajo doplačati še poštnino.

List priobčuje tudi oznanila.

Društveno znamenje dobe člani pri odboru za 2 kroni. Pisma in pošiljatve je naslavljati na:

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani.

Jakob Zalaznik, slaščičarna, pekarija in kavarna
Stari trg št. 21

Podružnice: Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

Čekovni račun pri c. kr. hran. uradu št. 113.187. — Telefon štev. 194.

Prvovrstna tvrdka. — Cene nizke.
Mnogo odlik. priznanj.

V. HERFORT,

zoolog. preparator,

LJUBLJANA,

Vrazov trg 1 — Sv. Petra nasip 71,
se priporoča za prepariranje vseh
vrst živali, montiranje rogov, izdelo-
: vanje vseh vrst kož za preproge. :

Astronomski koledar.

September 1913.

Katoliška imena	Dan	Solnca		Lune			
		vzhod	zahod	vzhod	zahod		
Prvi krajec ☾ 7. ob 2h 6 m pp.	Egidij	P	1	5:18	6:41	5:48 zjt.	7:01 zv.
	Štefan, kr.	T	2	5:20	6:39	7:15	7:18
	Tekla, Dorot.	S	3	5:21	6:37	8:42 dp.	7:36
	Rozalija	Č	4	5:22	6:35	10:09	7:55
	Lavrencij	P	5	5:24	6:33	11:34	8:19
	Hermogen	S	6	5:25	6:31	12:57 pp.	8:50
	17. pob. Bron.	N	7	5:27	6:29	2:12	9:31
	Rojstvo Mar.	P	8	5:28	6:27	3:17	10:24
	Gorgonij	T	9	5:29	6:25	4:07	11:27
	Nikolaj Tol.	S	10	5:30	6:23	4:45	zjut.
	Prot i. Hijanc.	Č	11	5:32	6:21	5:12	0:38
	Macedonij	P	12	5:34	6:19	5:33	1:50
	Virgilij	S	13	5:35	6:17	5:49	3:00
Ščep ☽ 15. ob 1h 46 m pp.	18. pob. P. sv. K.	N	14	5:36	6:15	6:03	4:09
	Nikomed	P	15	5:37	6:13	6:14	5:16
	Ljudmila	T	16	5:38	6:11	6:27	6:23
	† Kornelij	S	17	5:40	6:09	6:41	7:29
	† Tomaž Vil.	Č	18	5:41	6:06	6:55	8:36 dp.
	† Januarij	P	19	5:42	6:04	7:13 zv.	9:46
	† Evstahij	S	20	5:44	6:02	7:35	10:58
Zadnji krajec ☾ 23. ob 1h 30 m pp.	19. pob. 7 ž. Mar.	N	21	5:45	6:00	8:06	12:10 pp.
	Mavricij	P	22	5:47	6:58	8:48	1:20
	Tekla	T	23	5:48	5:56	9:45	2:22
	M. D. reš. ujet.	S	24	5:50	5:54	10:56	3:12
	Kleofa	Č	25	5:51	5:51	zjut.	3:52
	Ciprijan i. Just	P	26	5:53	5:49	0:18	4:22
	Kozma i. Dam.	S	27	5:54	5:47	1:45	4:45
	20. pob. Vaclav	N	28	5:56	5:45	3:13	5:04
Mihael, nadan.	P	29	5:57	5:43	4:40	5:20	
Mlaj ☽ 30. ob 5h 57 m zjt.	Hieronim	T	30	5:58	5:41	6:08	5:38

Dolgotost dneva: Od 13h 23m do 11h 43m.

Vprašanja in odgovori.

S. K. v R. Vprašanje: Ali sme iti lovec z orožnim listom ob vsakem času z nenabito puško po vseh javnih in zasebnih cestah, potih in stezah? Ali sme n. pr. ustaviti lovski čuvaj lovca sosednjega lovišča na zasebni (graščinski) poti?

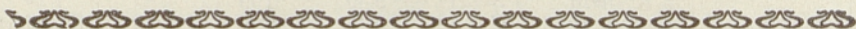
Odgovor: Lovec sme iti z nenabito lovsko puško vsak čas po vseh javnih cestah, potih in stezah, ki služijo kot zveze med javnimi poti. Po zasebnih potih, kjer sploh ni dovoljeno hoditi, ne sme seveda tudi lovec hoditi, ker mu te pravice nikakor ne more dati orožni list. Tu sme čuvaj dotičnega sveta tako lovca kakor vsakega drugega ustaviti. Če pa je zasebna pot do preklica dovoljena za splošno uporabo, potem sme hoditi po njej tudi lovec, ako tvori pot zgoraj omenjeno zvezo.

I. H. v G. Vprašanje: Kdaj smemo streljati po lovskem zakonu na Kranjskem jerebice? Ali že 15. ali šele 16. avgusta?

Odgovor: Kranjski lovski zakon je zelo pomanjkljiv in nujno temeljite predelave potreben. Jerebice smemo streljati po njegovem besedilu šele 16. avgusta, vendar se je na Kranjskem nekako že udomačila navada, da jih streljajo že na Veliko mašo. Po našem mnenju bo vsak lovec rajši še počakal vsaj en dan, kakor da bi imel vsled tega opraviti s čuvarji postav.

A. L. na V. Vprašanje: Koliko znaša v Avstriji gozdna površina v primeri z vso obdelovano površino?

Odgovor: Po „Statističnem letnem poročilu c. kr. poljedelskega ministrstva za leto 1912“ znaša v Avstriji gozdna površina v hektarih (število v oklepaju zaznamuje obdelovano površino): Dolnje Avstrijsko 680.296 (1,910.719), Gornje Avstrijsko 407.750 (1,109.874), Solnograško 231.908 (608.159), Štajersko 1,075.255 (2,088.654), Koroško 455.896 (938.286), Kranjsko 442.201 (951.022), Tirolsko 1,036.600 (2,158.315), Predarlško 67.387 (228.830), Goriško in Gradiška 66.776 (257.807), Trst z okolico 2202 (8626), Istra 164.382 (478.813), Dalmacija 380.884 (1,255.160), Češko 1,507.627 (5,019.313), Moravsko 610.475 (2,151.901), Šlezija 175.835 (498.872), Galicija 2,021.230 (7,576.098) in Bukovina 451.231 (1,009.415), skupaj 9,777.935 (28,249.864).

Mala oznanila.

Fr. Ševčik, puškar v Ljubljani, prosi svoje cenj. lovce-odjemalce, da bi navedli vedno pri naročilih patron vrsto (Lancaster ali Lefaucheux) in kaliber puške, potem vrsto smodnika (brezdimen ali navaden) in številko svinčenega zrnja, da bo izključen vsak nesporazum pri naročilih.

Niko Ahačič v Trziču ima naprodaj sledeče brake istrske pasme: 3 leta staro psico, 1 1/2 leta starega psa (resaste dlake) in dva psička v starosti 4 1/2 mesecev.

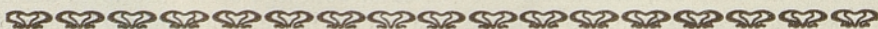
Andrej Rihteršič v Gorenji vasi nad Škofjo Loko proda 3 1/2 leta staro lovsko psico, ki izvrstno išče in prav dobro goni zajca, srno in lisico. Psica je dobra tudi za lov na jazbece in gre v jazbine.

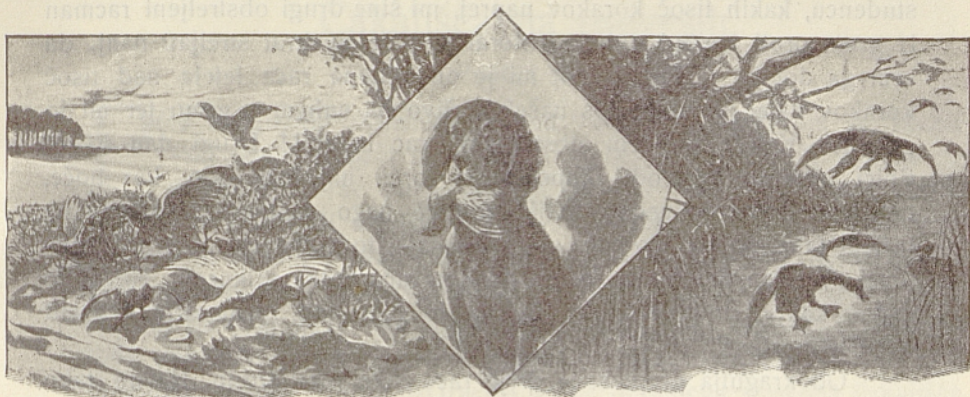
Naprodaj so mladi frmači, kratkodlaki, čistokrvne nemške pasme. Mati je last Slov. lovskega društva v Ljubljani in se vzdržuje zaradi vzgoje dobrih čistokrvnih psov. Za čistokrvnost in izbornost pasme jamči omenjeno društvo. Cena psom à 50 K, psicam à 40 K. Pojasnila daje g. Leon Matajč, Stražišče pri Kranju.

Frmač »Tell«, 2 1/2 leta star, čistokrvne pasme — starši: psica pudel-pointer, pes resast —, izvrstno dresiran po Oberländerju, zelo porabljen in ubogljiv, je za naprodaj za 280 K pri Ivanu Rozmanu v Velikih Laščah.

Ovčarska psa čistokrvne pasme (vrsta „doge“), pes in psica, 8 mesecev stara, pred 6 meseci iz Italije prinesena, sivorjave barve, sposobna za dresuro, sta naprodaj. Kje, pove Ivan Rozman v Velikih Laščah.

Frmač »Togo«, 2 1/2 leta star, kratkodlak, nemške pasme, močne rasti, izvrstnega nosa in apela, izboren donašalec za vse, se proda. Cena se izve pri I. Sopčiču v Ljubljani, Ravnikarjeva ulica 8.

AVGUST

Velika divja raca.

Lovsko-zoološka razprava. Piše Julij Bučar.

(Dalje.)

Divja raca ima jako trdo življenje. Vsled premnogo bridkih izkušenj streljam race že več let s šibrami št. 2; da pa več izda, se poslužujem šiber iz trdega svinca, ki predero celó kost, ne da bi izgubile obliko. S smodnikom ne smemo štediti. Čim več je smodnika, tem ostrejši je strel, tem boljši učinek. Seveda ne smemo tukaj pretiravati. Po strelu glej vedno za racami, dasi si navidezno zgrešil. Raca, ki se je odločila od jate, ni več zdrava. Kmalu sede ali pade mrtva na tla. Imel sem jako dobro novo puško. Prvi strel iz nje je veljal divji raci na devetdeset korakov. Raca je letela navidezno zdrava naprej. Za nekaj časa pa se je začela spuščati navzdol in je padla kakih petsto korakov od mene navpično na tla. Pes jo je dobil že mrtvo. V Rosuljah pri Črnomlju sem zalezal jato divjih rac. Bil sem skrit za gostim grmom. Tik pod menoj za grivo je bilo šestnajst rac, ki jih pa nisem videl. Slučajno pogledam na nasprotno stran potoka Lahinje, kakih petnajst korakov od sebe. Štirje racmani so brskali ob obrežju drug za drugim, kakor da bi bili nabrani na motvozu. Najprvo ustrelim nanje na vodi, potem pa v zraku. A race zlete, zame pa ne ostane prav nič. Osupel gledam, kaj je to. Kar se prikaže racman iz vode. Hitro ustrelim. Racman zopet pod vodo. Šelê na zopetni strel obmiruje na vodi. Psa nisem imel. Komaj sem izkopal z nohti tri kamne iz zemlje, s katerimi sem spravil racmana do vrbovja. Moja tedanja strast ga je na vsak način hotela imeti. Plezal sem po vrbi tako dolgo, da

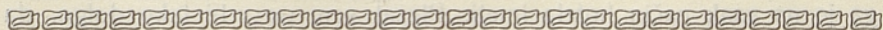
sem zagrabil racmana, z nogo pa segel do kolen v vodo. Pri drugem studentu, kakih tisoč korakov naprej, mi šine drugi obstreljeni racman iz grma proti sredini potoka. Moral sem še dvakrat streljati nanj, da sem ga dobil. — Drugo pot mi je obstreljena raca letela nad tisoč korakov daleč in jo je pes našel še živo na suhem v grmu ter mi jo prinesel. Koliko pa sem obstreljenih rac izgubil! Drugi dan so jih ribiči pobirali po vodi. Zpomni si torej, naj reče kdo, kar hoče, debelejšje šibre so vedno boljše za race nego drobnejše, če prav ne krijejo tako dobro! To kaže moja izkušnja, to potrjujejo moji prijatelji-lovci. V zadnjih letih mi je obstreljena raca redka prikazen. Navadno cepne kakor cunja iz zraka, ne da bi bila bolj razmesarjena vsled debelejših šiber.

Od kragulja preplašene divje race drže jako trdno. Ravno tako race, ki se pariyo, ali pa mladice, kadar je odletela starka. Tudi ob nevihti ali ob silnem vetru se tišče race skrite ob obrežju. Da se pa sem pa tam gode pravi čudeži, svedoči nastopna dogodbica. Neko zimo sem korakal skozi Rosulje ob Lahinji proti Butoraju. Prišedši do brvi pri Butorajskem mlinu, zapazim onstran potoka komaj dvajset korakov od sebe sedem rac. Ko grem čisto navadno čez brv, plavajo race na nasprotno stran, tako da smo se srečali sredi brvi. Race se skrijejo v grm, jaz pa jih opazujem od brega. Za gotovo sem si mislil, da so domače. Kmalu pa priplava racman iz grma in na dano znamenje se dvignejo vse race v zrak. To me je tako osupnilo, da niti streljal nisem. Pripomnim, da domačih rac mlinar tedaj ni imel.

Tam, kjer ni na obrežju nič rastlin, za katere bi se lahko skrili, zalezujejo divje race s pomočjo zvijače. Lovec se ogrne v belo rjuho in se skuša po belem snegu približati racam. Časih se posreči, časih pa tudi ne.

Divja raca se kmalu navadi na svojo okolico: na pastirje, na vozove, na pasočo se goved. Iznajdljivi lovci so tudi to okolnost porabili za uspešnejši lov. Napravili so si sliko na zelenem polju pasočo se krave v naravni velikosti. Dali so jo v lesen okvir, v sredi so naredili ročaj za nošnjo, spodaj pa zabili nekaj železnih, približno 15 cm dolgih klinov. Ta ščit je tako velik, da pokriva lovca, ki koraka, držeč ga pred seboj, na vse strani. Ko pride na strelno razdaljo, zapiči ščit v zemljo ter strelja skozi luknjo, napravljeno v ščitu.

Na mestih, kamor zahajajo race sigurno, postavljajo lovci na obrežju tudi primerno dolge in visoke ščite iz bičevja, do katerih se tiho priplazijo in za katerimi streljajo neopaženi. Take ščite postavimo lahko na več mestih, toda moramo jih že v jeseni, da se divje race privadijo nanje in da postanejo popolnoma zaupne. (Dalje prih.)

Čakališča na drevesih.

Priobčil Brin.

Pred nekaterimi desetletji so bili volkovi in medvedje še skoraj vsakdanji pohajči po obširnih notranjskih gozdovih. Kmetje so smeli takrat še pasti govedo in ovce kar vprek po zaraslih goščavah; zato tudi zverem ni šla trda za plen. Ko pa so jeli gozdove varovati in so prepovedali pašo, je postal tudi kosmatinec Miško malce bolj vegetarijanec, zadovoljujoč se z malinami in drugim jagodjem, in le zdaj pa zdaj je še vdrl kje v ovčjo stajo. Toda medved in volk še tudi dandanes nista prerodka gosta po Notranjskem in v obsežnih gozdovih kneza Windisch-Graetza so še ohranjena posebna čakališča na drevesih, kjer more lovec udobno prežati na zverjad.

Tako čakališče je postavljeno na močnih stebrih ali pa je tudi pritrjeno kar na debla hoj ali smrek, stoječih v gosti skupini. Hišica je zbita iz desak ter obita s smrekovimi vejami, da jo je težje ločiti od bližnje okolice. Na sprednji strani ima strelno okence, zadaj pa so vrata, do katerih se pride po lestvi. Ta je samo prislonjena, tako da jo more lovec potegniti nakvišku.

Kjer so čakališča namenjena za volkove, lisice in podobno zverjad, je na planoti pred drevesno uto nasut kup peska, kamor položijo kako poginilo živinče ali drugo mrho. Na belem pesku namreč lovec laže pogodi zver, ki se priplazi ponoči nad mrhovino.

Taka čakališča za manjšo zverjad se nahajajo v Škocijanu pri Uncu, pod „Räuberkommando“ ob državni cesti, $\frac{1}{2}$ ure nad Postojno, in na stari Planinski cesti med Postojno in Planino. Čakališče na stari Planinski cesti je izjemoma podzidano. V podzidek je zapiral lovec konja, ki je na njem prijezdil do čakališča. Tudi na takozvanem „Prangarju“ v Ravniku poleg železniške postaje Planine je bilo svoj čas čakališče na drevesih, a so ga v zadnjih letih opustili.

Posebno zanimivo je čakališče na medveda, čigar sliko prinaša današnja številka „Lovca“*. To čakališče se nahaja na Javorniku nad Postojno blizu Windisch-Graetzove lovske hiše pri Debelem kamnu. Med vejevjem je napravljena uta, kakršne so tudi na čakališčih za manjšo zverjad. Na planoti pred uto, v razdalji 25 korakov, je postavljen zaboj za mrhovino. Zaboj je zbit iz debelih hlodov ter se vanj položi mrha, navadno poginil konj. Po vrhu zaboja so položena zelo težka

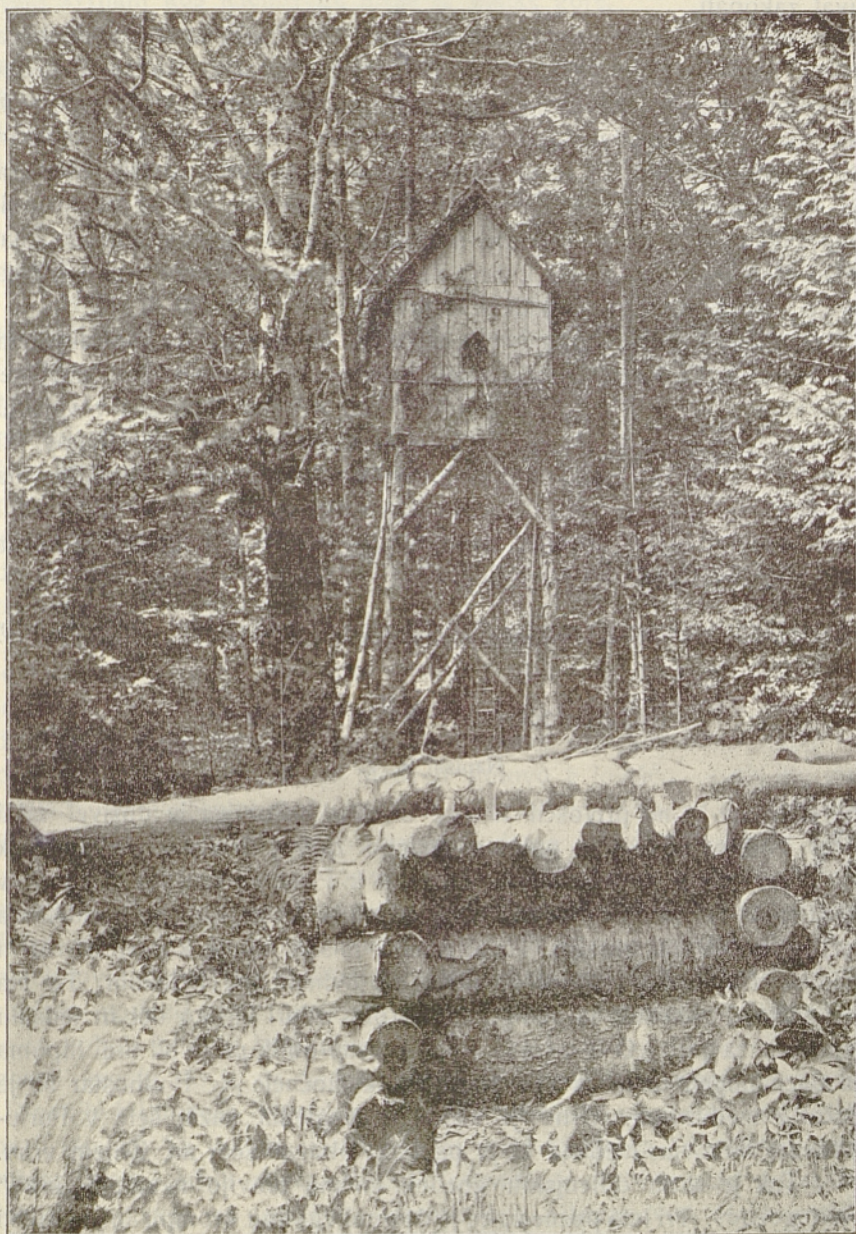
* Čakališče je fotografiral g. M. Šeber v Postojni, stvarne podatke pa je preskrbel g. K. Mayer, gozdar pri knezu Windisch-Graetzu na Planini. Obema gospodoma iskrena zahvala!

bruna, ki jih medved premetuje, hoteč priti do mrhovine. S silnim ropotom pa opozori lovca na svojo navzočnost.

Mrhovino polagajo v zaboj zgodaj spomladi, ko privabijo prvi topli solnčni žarki tacarja z zimskega ležišča. Nad mrhovino se spravi medved samo takrat, ko je še ves medel in lačen; pozneje, ko se že dodobra otešča, ne bi prišel več v gosti. Ko opazijo lovski čuvaji, da je medved že stikal okoli zaboja in je že morda tudi zlomil nekaj hlodov ter si privoščil nekaj „dišečega zajtrka“, takrat obveste nemudoma lovca-gospodarja. Medtem še iznova zbijejo razmetana bruna, da ima kosmatinec zopet kaj „delati“ prihodnji večer, ko ga lovec že čaka z nabito puško, skrit v uti med drevjem.

Pokojni Hugon Alfred knez Windisch-Graetz († 1904. l.) je ustrelil na ta način na Javorniku pet medvedov. A motil bi se, kdor bi menil, da je takšen lov na medveda čisto lahek. Zverina prihaja izvečine le ponoči, in v temnem gozdu pogoditi cilj, to pač zahteva izurjenega lovca. Rajni knez je baš zato tudi uporabljal za tak lov navadno lovsko puško, kaliber 12, nabasano z najdebelejšimi šibrami (P P). Z risanico bi bil dosti laže zgrešil svoj cilj. Zadnja leta so tudi poizkušali, z reflektorjem razsvetliti zaboj z mrho, ko je prilomastil medved nadenj. Toda kosmatinec je ob takih prilikah takoj planil v goščavo, še preden je mogel lovec dobro pomeriti.

A tudi nevarno je včasih takole čakanje na medveda. O zadnjem medvedu, ki ga je ustrelil knez Windisch-Graetz na Javorniku, pripovedujejo: Lovski čuvaji so sporočili knezu, da je vstal iz zimskega brloga kosmatinec, pravcati velikan. Knez takoj odjezdi in pride s svojim spremljevalcem na večer do čakališča. Jedva knez razjaha, že zaslišita, kako lomasti medved po goščavi bliže in bliže. Spremljevalec se naglo odstrani s knezovim konjem, knez pa spleza po lestvi v uto. Nato potegne lestvo kvišku in zapre vrata. A bil je že skrajni čas, zakaj medved je že prilomastil pod čakališče. Ves razdražen spleza kosmatinec po deblu na streho ute ter jame razkopavati deske. Knez, svoj čas najboljši lovec na Notranjskem, pa hladnokrvno čaka, da pošlje drznemu podplatarju svinca med rebra, brž ko bi predrl streho. Pa Mišku se je menda hipna razdraženost ohladila: splezal je zopet s strehe ter po deblu nizdol. Lotil se je nato mrhovine v zaboj; a zdaj je počila knezova puška, in medved je planil v goščavo. Drugi dan so šli iskat po krvavem sledu, a šele popoldne je našel gozdarski oskrbnik Pintar mrtvo zver. Naložili so težko mrcino na voz. Pravijo, da so ga bile „polne lojtrnce“, saj je tehtal 300 — 400 kg. Že ko so pripeljali medveda na Planino, je razširjal neznosen „duh“; poslali so ga nato na Dunaj preparirati, kjer so veččaki izjavili, da je izreden medved-velikan, podoben ameriškemu grisly-medvedu. A baš vsled

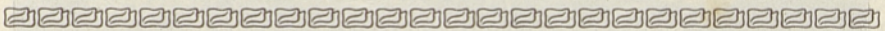

Čakališče na medveda na Javorniku.

prevelikega „duha“ niso mogli preparatorji izvršiti dela ter so morali žival zakopati.

Medvedji lov je privabil na Javornik tudi marsikaterega visokega gosta, med drugimi celó našega sedanjega cesarja. Ko so obsledili spomladi na novo zapadlem snegu kar sedem medvedov, so brzojavili Njegovemu Veličanstvu, da je prilika ugodna. Toda cesar je bil zadržan po nujnih opravkih in je prišel šele tretji dan na Javornik. Medtem pa je pritisnil jug, jelo je deževati in medvedje so se razkropili. Napravili so sicer gonjo kar tako na slepo srečo, a seveda brez uspeha. Blizu Debelega kamna pa kažejo še zdaj „cesarsko hojo“, pod katero so se bili zbrali visoki gostje k zajtrku.

Razen Windisch-Graetzovih čakališč se nahaja na Notranjskem čakališče na medveda menda samo še v gozdovih šneperške graščine. V nekaterih drugih krajih imajo sicer tudi nekaka čakališča v vejevju dreves, toda postavljena so le za oprezanje srnjakov in jelenov, ki prihajajo mimo po uglajenih stečinah. Naša notranjska čakališča na drevesih so torej posebna lovska znamenitost, ki jim moramo tudi zato posvetiti vso pozornost, ker bodo govorili o njih kmalu samo še lovski zgodovinarji.

Strah dolenjskih gozdov.

Napisal R. V.

Nikomur bi ne privoščil takega strahu, kakor ga je doživel rajni Podhostar. Šel je poletno nedeljo zjutraj iz Strug v Ribnico k prvi maši, potem se je namenil k Pirkerju na par kozarčkov „sladkega“ in vmes bi se morebiti naredila kaka kupčija, bodisi za vožnjo, bodisi za smrečje. To je imel v mislih, ko je koračil na razriti kolovoz. Nič hudega sluteč, je prišel na ovinek nad Selanom. Tu sta se srečala. Podhostar je vzdignil obe roki, odprl široko oči in usta in sunkoma zavpil: „O-o-o-joj!“ Njegov nasprotnik pa je bil tudi hipoma na dveh nogah in se je odzval trikrat, a močnejše... Podhostar se je srečal z medvedom. Urno je stekel in pogledal nazaj šele v Fortunatovem bukovju, medved si je pa tace oblizal šele na Črnem vrhu.

Tak je strah dolenjskih gozdov, ki mu pravijo nekateri „kralj“ naših gozdov. Tri leta pozneje, ko je dozorel zgodnji krompir in je mrliški ogleda zapisal na mrtvaški list, da je Podhostar umrl „skuz hudiga leksira“, so pa ženiice po vsej Krajini govorile, da ga je umoril medvedji strah. Naj v miru počiva, saj se je 70 let potil po struških bregih! Če ga je pa umoril medvedji strah, je to le maščevanje usode za

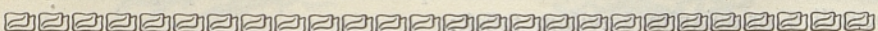
njegova strica, ki sta leta osemštiridesetega vsak teden prinesla vsak svoj zvrhani koš jelenovega mesa iz Velike gore.

Glejte, take stvari prihajajo človeku na misel, ko bere o grozni nevarnosti medveda, kakšen je, kako grdo gleda in išče, koga bi požrl. Naj si olajšam svojo težko vest! Lansko leto, ko smo brali o dveh lovcih, ki sta izganjala ob Kolpi s preklo medveda iz brloga, in bi bil ta potem kmalu psička in lovčka pohodil, mi je prišla pregrešna misel: „O medved, medved, zakaj vendar nisi zaznamoval ta dva, da bi jih vsaj vsak poznal! Neroda nerodna! In revež si potem še padel po skalah in se ubil!“

Kako je medved nevaren, to ve povedati vsak ribniški voznik, ki vlačí krlje. Tukajšnji in kočevski gozdovi so sedaj skoro edina lovišča na Kranjskem, kjer konj v sredi gore povoha sled, zahrope in hoče skočiti. Čuti medveda. Toda nikdar se še ni primerilo, bodisi pozimi ali poleti — imam za pričo 84 let starega soseda, ki ga je že čez 20 krat videl —, da bi koga napadel. Vselej beži. Kakor zajec, pravi stari Rus. Seveda, zajčje krvi tudi ne sme biti lovec kakor oni, ki je predlansko leto najprej na medveda streljal, potem pa tako bežal, da je mislil, da ga medved za hlače grabi, ko so mu odletavale trske od peta do zadnje oplati.

Letos 15. januarja so prihiteli danski lovci z novico, da imajo v lovišču obsledenega medveda. Padlo je dobro ped snega. Zbralo se je kakih 15 lovcev. Imeli so dobrega glavarja. Odbornika lovskega društva, g. Rusa. Razstavil je lovce izvrstno. Od jurjeviške strani — prej se je presledilo, da je medved gotovo v lovišču — sta šla dva gonjača. Na nasprotni strani so bili pa lovci razvrščeni v dveh vrstah. V prvi vrsti 150—200 korakov narazen, druga vrsta 200 korakov zadaj, toda tako, da je en lovec druge vrste kril dva prve vrste. Torej trikotniki: spredaj dva, zadaj eden, ki naj prestreže, kar uide prvima. Taka razstavitev se obnese tudi na brakadah na srne izvrstno. Sedaj pa potek lova! Komaj so zaslišali lovci udarjanje gonjačev po drevesih, že zagleda voditelj lova medveda na približno 100 korakov. Ogledoval je in vohal, kam bi bolj varno skočil. Ker le ni hotel naprej, mu je poslal kroglo, ki je pa zadela ob drevo in odletela mimo medveda. Učinek je bil dober: iz goščave je priteknel medved na prosto, naravnost proti strelcu. Ta mu da iz druge cevi zrnja št. 00 na 15 korakov med rebra; 3 so predrla pljuča. Medved odskoči in dobi še strel od zadaj. Minuto pozneje se pokadi 150 korakov višje: medved dobi kroglo skozi pleča, toda vendar se še obrne navzdol. Takoj počí v drugi vrsti, kjer obleži medved z zlomljeno hrbtenico. To je medvedji lov in njegove nevarnosti.

(Konec prih.)

P S I

Določila

za poljsko tekmo frmačev, ki jo priredi „Slovensko lovsko društvo“ 8. sept. 1913 pri Domžalah na Kranjskem.

1. Tekma se vrši 8. septembra 1913 pri Domžalah v lovišču društvenega podpred. g. Fr. Urbanca, in sicer ob vsakem vremenu.

Natančen vzpored se dobi pri zglasovališču.

2. Tekma se vrši kot prva od „Avstrijske zveze kinologov“ pripoznana poljska tekma.

3. Razpisujemo naslednja darila: I. 100 K, II. 70 K, III. 50 K. Razen tega razdelimo še več častnih in voditeljskih daril.

4. Tekme se udeležijo lahko frmači vseh pripoznanih pasem, če so vpisani v kaki veljavni rodovni knjigi ali pa si pridobijo pravico do vpisa pri ogledu pred tekmo. To pravico bodo pripoznali od „Avstrijske zveze kinologov“ avtorizirani sodniki le takim psom, katerih zunanost odgovarja priznanim plemenskim znakom in ki so dokazano čiste krvi. Zato bo treba pri ogledu predložiti za take pse rodovnik in plačati rodovninsko pristojbino v znesku 1 K 50 vin. za psa.

5. Priglasilo vzprejema „Slovensko lovsko društvo“ v Ljubljani; zadnji zglasilni rok je 6. septembra opoldne. Poznejše priglasitve in one na mestu tekme z dvojnimi vložki so dovoljene od slučaja do slučaja. Zglasilnice oddaja imenovano društvo. Pravilno izpolnjene se mu morajo doposlati do zadnjega zglasilnega roka.

6. Vložek znaša 10 K za psa, pri poznejših zglasitvah in onih na licu mesta 20 K; kesnina vsa vsota. Lovci po poklicu plačajo za svoje pse polovico. Društvo sme v posameznih slučajih vložek znižati. Vložke je treba plačati pri zglasitvi. Lastniki takih psov, ki niso vpisani, plačajo vložek šele pri ogledu, če se pripozna psu pravica do vpisa.

7. Ako ne pride na dan tekme najmanj 5 za tekmovanje sposobnih psov na kraj tekme, se tekma ne vrši, vložki se pa povrnejo.

8. Tekme se udeležijo lahko psi tudi hors concours, vendar morajo zadoščati tekmovalnim pogojem. Za take pse ni treba plačati vložka.

9. Po preizkuševalnem redu „Avstrijske zveze kinologov“, veljavnem od 1. aprila 1913, se bodo preizkusili naslednji predmeti in ocenili s pridejanim številom točk:

a) kakovost nosa —15; b) frmovanje —5; c) sledenje —4; d) način iskanja —4; e) hitrost iskanja —4; f) vztrajnost pri iskanju —4; g) sekundiranje —1; h) odziv na klic, žvižg, migljaj —2; i) obnašanje po strelu —2; j) obnašanje vzpričo odletele perutnine —2; k) obnašanje vzpričo bežečega zajca —2; l) prinašanje perutnine na povelje —2; m) prinašanje dlakaste divjačine na povelje —3; n) prinašanje izgubljene perutnine brez sledu —3; o) prinašanje dlakaste divjačine brez sledu —3; p) prinašanje perutnine iz vode —5; r) čakanje na določenem mestu —1; s) vodljivost na povodcu —1; t) splošen vtis z ozirom na lahko vodljivost in razumnost —2.

10. Vodja tekme (rdeč znak): g. Dragotin Klobučar.

11. Sodniki (beli znaki) naslednji od „Avstrijske zveze kinologov“ avtorizirani gospodje: Maks Buxbaum, Gradec; Fran Kraus, Strengberg in Karel Preussler, Sv. Hipolit.

12. Reditelji (zeleni znaki): gospodje odborniki društva in njih namestniki.

13. Živinozdravniško nadzorstvo (rdeč križ): g. Lovro Tepina.

14. Vsak voditelj mora prinesiti s seboj puško in patrone.

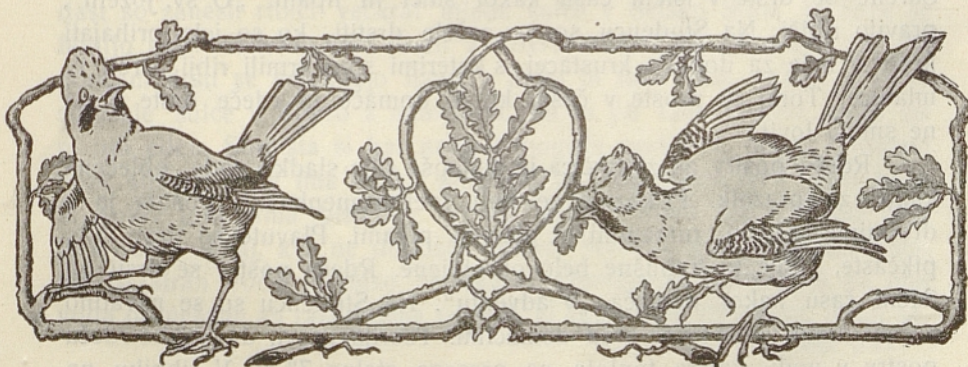
15. Pse, ki se ne preizkušajo, se mora voditi na povodcu. Prestopki se kaznujejo s 5 K.

16. Tekme se udeleži razen posestnikov in voditeljev psov lahko vsakdo brezplačno kot gledalec.

17. Prireditelj tekme je „Slovensko lovsko društvo“ v Ljubljani.

Vrhovno vodstvo ima imenovano društvo, oziroma njegov predsednik g. dr. Ivan Lovrenčič (belo-rdeč znak). Morebitne neobhodno potrebne izpremembe določil si pridržuje vrhovno vodstvo.

18. Za vse udeležence tekme veljajo splošna določila in izvršili predpisi preizkuševalnega reda „Avstrijske zveze kinologov“ z dne 1. aprila 1913.

RIBARSTVO

Šarena postrv (*trutta iridea*) in rdeča postrv (*salmo fontinalis*) na Kranjskem.

Spisal prof. Ivan Franke.

(Dalje.)

II.

V katerih vodah naj vlagamo američanke? Tudi za to imamo teorijo, a rajši molčim o njej, ker se ne obnaša ni šarena, ni rdeča postrv v prostih vodah po teoriji, ampak večinoma proti njej.

L. 1890., v času, ko sem začel gojiti ribe na Studencu pod Ljubljano, sta bili močno zasloveli po Evropi imenovani američanki, zato sem hitel pripraviti za njih odgojo potrebne prostore. Pomladi l. 1891. sem dobil prvih 3000 šarenskih iker in sem vzgojil iz njih okoli 1000 letnic. Lepe ribe so, precej temne, imajo črne pike in ob straneh širok, svetlikast pas, katerega barve se mavričasto bliščijo (zato *iridea*, t. j. mavričasta — Hrvatje so jo krstili za šareno). Trebušni plavuti sta belo obrobljeni. Ješča je šarena postrv brezmerno in to takoj, ko použije rumenjaka in prične jesti. Prirodne hrane, drobcenih živalic krustacej, se nabašejo šarenice toliko, da jim zraste nelična bunkica na trebuhu, kakor bi morale zdaj pa zdaj počiti. Skušal sem jih tako napasti, da bi ne lovile več, pa nisem dosegel tega. Nasičene niso lovile tako hlastno, jenjale pa niso nikdar. Letnice in starejše niso nič manj ješče. Da ob takem teku jako hitro rastejo, ni čuda, če imajo le dovolj hrane. Šarena je nemirna riba, išče hrane in plava okoli, če je ne dobi v bližini. Tudi so imenitne športne ribe. L. 1892. sem dobil še 10000 iker, l. 1893. so dale prve kot dveletne obilo dobrih iker in mladice. Pozneje smo oddajali tudi letnice, dveletnice in namizne. Šarene se drste v istem času kakor sulci in lipani. „O sv. Jožefu“, pravijo ribiči. Na Studencu so se začele drstiti, ko so jele prihajati krote v luže za dobavo krustacej, s katerimi smo krmili ribji zarod in mladice. Torej so proste v času, ko se domače in rdeče drste in se ne smejo loviti.

Rdeča postrv ali zlatarčica je najlepša riba sladke vode, oblečena kakor za praznik. Prikazuje se bolj svetlorumenkasto; posuta je z drobnimi rdečimi, rumenimi in plavimi pikami. Plavute so prav tako pikčaste, prsne in trebušne belo obrobljene. Rdeča postrv se drsti ob istem času kakor domača, „v adventu“. Na Studencu so se navadno začele drstiti 7—14 dni pred domačimi. Teorija pravi, da naj bo rdeča postrv v vodi, katere toplota ne presega stalno 7° R. V ribniku na

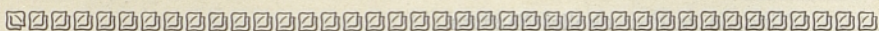
Studencu se je ogrela voda blizu izliva ob poletni suši do 16 in celo do 17¹/₂^o R, in vendar so bile tam okoli rdeče postrvi, dasi so se lahko prosto selile v hladnejšo in tudi v studeno vodo 8° R. V postranskem rokavu Stare vode je stalo 15 rdečih čez poletje, ko nismo opazili več nobenega pretakanja vode, segrete do 20° R. Tudi te bi bile prišle lahko do hladnejše vode. Za šport je rdeča postrv izborna. Kjer jih v Stari vodi ni bilo mogoče obvladati z mrežo, sem jih lovil s trnkom in se prepričal, da so iskrene roparice. Drže se pa izbranega stališča tako trdo kakor domače.

Februarja 1. 1892. sem dobil 3000 iker. Bile so pregodne in med potjo iz Gorenje Avstrije je izpadlo kakih 1000 ribic, ki so seveda takoj poginile in okužile mnogo iker. S posebno skrbnostjo se mi je posrečilo odgojiti okoli 500 ribic čez poletje in zimo. Čez dve leti so dale pleme in 1895. l. smo že razpošiljali ikre in mladice. Ribnik na Studencu, blizu 2 hektara vodne površine, je bil rodoviten za ribjo hrano in prav dober za postrvi, dokler ga je napajalo dovolj studene vode. Za redno odgojo treh postrvskih vrst smo morali studence in ribnik pravilno urediti. O dotični uredbi in o obratovanju morda drugikrat.

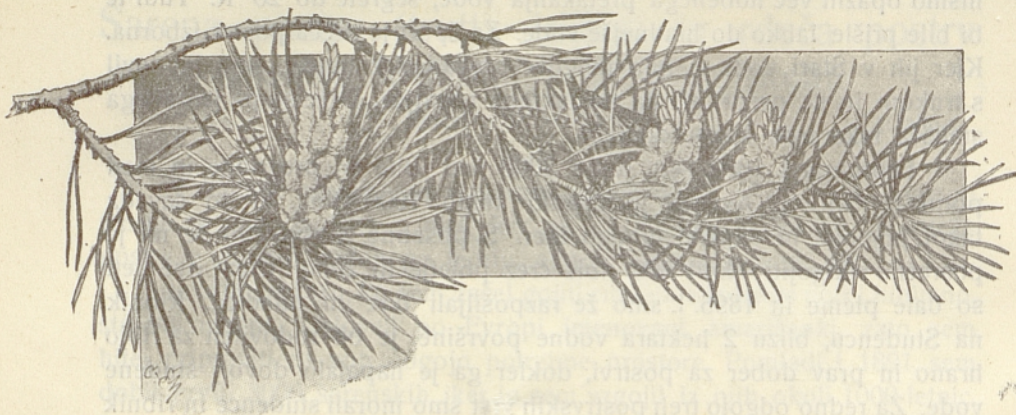
Veliki del ribnika je služil odraslim ribam od dopolnjenega drugega leta dalje, da smo rabili za pleme ne manj kot 3 leta stare američanke, domače pa od četrtega leta naprej, kadar imajo ikre polne, debele. V par letih se je pokazalo, da nadkriljujeta v ribniku domačo američanki tako po rasti kakor po številu.

S Studenca smo razposlali od l. 1893. do 1908. toliko iker, mladice, letnic in tudi dveletnih po vsem Kranjskem, da je vprašanje, kam ali v katero vodo naj nasajamo šareno postrv in rdečo ali obe, rešeno, in sicer ne po teoriji, ampak po skušnji. Da teorija do sedaj še ni in ne more biti zanesljiva, se vidi iz sledečega: dve vodi, dva potoka, dasi po vnanjosti v vsem si podobna, vendar nista za ribe enaka. V Poljanski Sori n. pr. je sulec navaden do Barbinega jezua pri Hotovljah in zaide še više gori proti Žirem, v Selski Sori pa ni sulca in ga ni, dasi so zanesli ribiči večkrat mlade sulce v Selsko Soro. Iz Save se hodijo sulci sleherno leto drstit v Kokro, dokler jih ne ustavi jez. Po končani drsti se umaknejo nazaj v Savo in tako tudi zarod. Zanesli so male sulce v Kokro z namenom, da bi jih tam naselili, ostal pa ni niti eden. Sori sta si kar najbolj mogoče podobni, imata približno enak strmec, prod ima enake sestavine in temperatura med vodo Save in Kokre tudi nima bistvene razlike, vendar mora biti v Selski Sori in v Kokri nekaj, kar ne dopušča sulcem bivanja. Vzroka ne poznamo. Na to stran vode še niso preiskane. Domnevno vsebuje ta ali ona voda primešane ali raztopljene tvarine, ki ugajajo tej ribji vrsti, drugi ne.

(Dalje prih.)

L I S T E K

Medvedova posetnica.

Spisal H. V. Gerbić.

Izborna mostarska žilavka¹ je tekla po grlih kot olje; tudi pivo, dasi le sarajevsko delniško, tudi ni bilo baš slabo. Po okusni večerji smo si zapalili cigare in cigarete ter se naslonili udobno po naslonjalih. Razpredel se je prijeten razgovor. Ker so bili navzoči po večini lovci — vsaj kvatrni, če ne pravi —, se je sukal govor največ okrog lovskih prigod. Glavno besedo je imel stari pristav Ščitomir Rahli, priznано najboljši lovec v vsej okolici, ki pa je tudi najbolje umel takozvano lovsko latinščino; po domače rečeno, lagal je o svojih lovskih epizodah tako, da mu ni bilo v tem oziru para. Vzlic tej njegovi lastnosti smo ga poslušali vsi jako radi, ker je znal pripovedovati najbolj debele in kosmate tako zabavno in tudi verjetno, da je spremljalo njegove zgodbe obče zanimanje.

„Gospoda“, je povzel, ko je ravno nastal v razgovoru odmor, „nedavno sem doživel nekaj imenitnega. Vrnil sem se bil z napornega celodnevnega lova precej slabe volje, ker ni bil uspeh po moji želji. Z globokim vzdihom sem se zgrudil v naslonjač in težko pričakoval večerje, da potolažim svoj nestrpni želodec. Zdajci pa prihiti moj najstarejši sin, ki je bil baš doma na dopustu, ter me začne izpraševati, kaj da sem prinesel domov. »Nič, sinko, nič! Ujel sem samo ogromnega volka«. In tepec od sinka ga je šel res iskat v — drvarnico...“

¹ Vino, ki raste v okolici Mostara.

„Ali ste ga nalagali?“

„Kaj še! Imel sem ga res, toda — kje!“

Pri teh besedah je vzravnal Ščitomir svojo veliko, močno postavo, se pogladil zadovoljno po trebuhu in ravno odpiral usta, da bi nadaljeval začeti govor, ko so se odprla vrata na stežaj in se je prikazal med njimi ves zasopel mladi trgovec Marko Dilber, znan strasten lovec. Njegova dolga, koščena postava je nihala zdaj naprej, zdaj nazaj in nervozno je vlekel svoje male, navzgor zavihane brčice, ko nam je klical: „Brzo, brzo, efendije!¹ Domov po puške in pse! Medved!“

„Kaj? — Kje? — Kako?“

Vse vprek je vpilo in šele po dolgi zmešnjavi smo izvedeli, da je ravnokar prišel k Marku zapuščač² in javil, da je pustošil preteklo noč medved v Veseli koruzno polje. Zapuščač mu je sledil in iztaknil, da ima kosmatinec ležišče v mladi jelševini tik pod nam lovcem dobro znanim Borovcem.

Seveda je ta novica napravila konec prijetnemu družabnemu večeru. Vse je hitelo domov, da se odpravi hitro na lov, posebno še, ko smo čuli, da je dal Marko že napreči lestvenice, da nas potegnejo do Vesele. Bojni načrt je bil kmalu napravljen: v Veseli prenočimo v kavarni Kata, zarana pa hajdi s psi in z gonjači, ki jih preskrbi zapuščač Luka, v jelševino nad kosmatega strica! Pred gostilno se je še čulo bodreče klice: „Hej, Mitre, ne pozabi kuje!“ — „Savo, prinesi zame par patron s krogli!“ — „Marko, ti priskrbiš rakijo!“ — „Ti, asistent, da vzameš konserve s seboj!“ — „Hej, ljudje, da bo imel vsak dosti provijanta! Ne pozabite psov in gonjačev!“ itd.

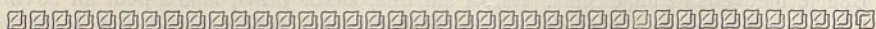
Okrog polenajstih so ropotale lestvenice po cesti proti Veseli. Na njih je sedelo osem lovcev in trije psi, ostali psi pa so drli, glasno lajajoč za vozom. Pot proti Veseli nam je minila hitro, posebno še, ker je vlekel Dilber pridno svojo harmoniko. Vzel jo je s seboj, da bi nam krajšal noč v Katinem lokalu, ki je nudil sicer malo razvedrila, a vsaj nekoliko prilike za udobno spanje. Kljub silnemu vetru, ki je naraščal od trenutka do trenutka, smo bili ob tričetrt na dvanajst že v Veseli.

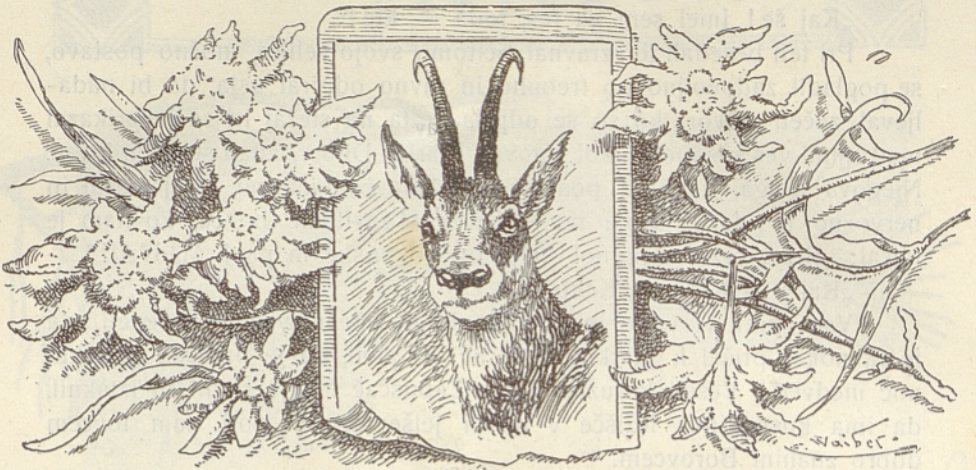
„Hej, Kata! Čuj! Odpri! Gostje so prišli!“

Ropotanje in vpitje je trajalo dobro četrť ure in Marko je izpalil celo strel, preden se je prikazala luč v Katinih oknih. (Konec prih.)

¹ gospodje.

² Zapuščača imenujejo Bosanci kmeta, ki vodi lovske pse na verigi ter jih na primernem kraju v gozdu izpusti, ko se lov prične. Navadno so zapuščači jako spretni lovci.

Iz lovskega oprtnika

Nova glavna lovska sezona se pričinja tudi pri nas. Za lovca, ki je skrbel po zimi, pa tudi sicer za svoje živali, se prične zdaj zetek. 16. avgusta pojdemo že lahko na jerebice in s 1. prihodnjega meseca na fazane in zajce. Nekateri naših sosedov so v tem oziru še srečnejši. Prva pomlad nam je obetala bogato lovsko leto, a pozneje je splaval marsikak lovčev up po vodi. Pritisnil je deloma mraz, največ nam je pa škodilo neprestano deževje, ki je uničilo mnogokateri jerebičji in fazanji zarod. Mlade jerebičice, zlasti pa mladi fazani so namreč zelo občutljivi napram mrazu in mokroti. V loviščih z nizko lego in s čisto prstenimi tlemi bo ta škoda precejšnja, kakor pričajo mnogi osameli pari jerebic, ki jih vidiš na polju brez mladičev. Povodnji same niso poplavile pri nas preveč gnezd, ker gnezdi naša perutnina večinoma višje, kakor pride voda. Kvečjemu so jih občutili nekoliko fazani ob Sori in Savi. Na suhih, peščenih tleh je bila perutnina bolje zavarovana i pred mrazom, i pred mokroto. Še najbolj so ušli letos zajci, ki jih bo precej. Trpela so izvečine le zadnja legla, pa še ta malo. Perutnini je škodila zelo tudi zgodnja košnja. Veliko parov, ki je izgubilo zarod vsled nje, je gnezdilo drugič. Zato bomo našli na lovu precej negodnih, slabo razvitih gnezd. Pravi lovec jim bo v svojo korist še prizanesel, dokler si ne opomorejo. Tudi pri streljanju zajcev priporočam previdnost, da ne pade prezgodaj kaka zajčja mati. Pri lovu na perutnino se nudi lovcu tudi dovolj prilike, da si izvežba frmača do popolnosti. Pazimo torej na svoje zveste pomagače in odpravimo še morebitne napake dressure! Zanikaren lovec pokvari v najkrajšem času tudi najboljšega psa!

—r.

Srečni medvedje. 9. junija je šel g. Fr. Kl. iz Nemške vasi čakati srnjaka v Laze nad Ambrožom. To je gostilna sredi pota med Dolenjo vasjo pri Ribnici in med Grčaricami. Srnjakov tam ne manjka, pa ga je težko dobiti, ker je preveč lazov in dovolj paše. Ob petih zjutraj se vrača g. Kl. in pogleda mimogrede še na manjše laze ob poti. Tu zagleda sredi visoke trave medveda, ki hlasta travo. Brez vseh daljših pomislekov vzdigne puško. Kar pomigata na vsaki strani še po dve ušesi. Bila je medvedka z mladičema. Visoka sta bila, kakor pravi, kaki 2 pedi ali 50 cm. Ker je imel veter proti sebi, se je vsa družina mirno dalje pasla, če tudi je bil le 50—60 korakov oddaljen. Tedaj so mu prišli pomisleki, da ni lepo, vzeti takim

mladičem mater, a zmagala je strast. Ravno hoče poslati medvedki kroglo, ko se prikaže iz 30 korakov oddaljenega grma kosmata glava. Kl. pravi, da je bil to „on“. Po mojem mnenju je bila to najbolj gotovo „pestna“. Tako pravijo tu domačini lanskemu mladiču, ki ostane še pri medvedki in mora baje pestovati svoje mlajše brate in sestre. Ker je imel lovec k sreči samo eno kroglo s seboj, se ni upal streljati in srečna družina štirih kosmatih glav se je umaknila više v goro. Naj bo zdrava!

R. V.

Medved. Dne 7. julija je šel g. P. iz Loškega potoka čakati srnjaka na laze med Loškim potokom in Goro. Na 200 korakov opazi srno, ki se mirno pase, naenkrat pa odskoči v goščavo. Namesto nje se prikaže kosmatinec, ki išče mirno po travi v smeri od lovca. Lovec se plazi za njim. Kar naenkrat se medved obrne in gre naravnost proti lovcu. Ko se približa na 100 korakov, poklekne lovec, da bi bil strel sigurnejši, toda pozabil je, da je poprej trocevko napel in pripravil prožilca. Nepreviden gibljaj s prstom — in krogla, namenjena kosmatincu, se zarije v zemljo. Medved pa skoči, se obrne z urnostjo, ki bi mu je nikdo ne pripisoval, teče črez laz in dalje v gozd, v lovišče gospoda predsednika našega društva. R. V.

Povest o lisicah iz Cerovca pri Dolenjskih Toplicah. Bilo je binkoštno nedeljo, ko je pripeljala lisica zvitorepka svoje štiri mladiče na vrt Frana Šegedina v Cerovcu št. 5. Hotela jim je pokazati, o čemer jim je doma samo pripovedovala, namreč kako se lovi in davi kmetova kuretina. Toda glej jo smolo! Kokoši začno vpiti, ljudje pritečejo in prepode staro lisico in tri mlade, četrto pa zapro v skalovju, kjer so se bile morda izglele. Tu jo ujamejo. Prineso jo v Toplice, kjer jo je imel par dni privezano g. nadučitelj Matko. Od prevelike žalosti ni mogla drugega uživati kakor mleko in meso. Potem jo je dobil nadporočnik tamošnjega oddelka vojakov-topličarjev in jo zaprl v kurnik na vrtu vojaškega kopalnega zavoda. Mislila pa si je ubožica: „Zakaj bi bila jaz zaprta v tesni kletki, ko so moje tovarišice proste!“ In pomagala si je! Pregrizla je neopaženo palčico kurnika in popihala neznano kam v zaželjeno prostost.

J. Žen.

Kaznovana požrešnost. V Sv. Valpurgi pri Smledniku so prenočevale kokoši na visoki, dvovrhati hruški, kjer jih opazi lisica. Ker se je vzdigalo deblo zelo poševno, si tatica ne pomišlja dolgo ter začne plezati na drevo. A nekje ji je izpoddrsnilo, da je telebnila tako nesrečno na tla, da je obležala mrtva. Drugi dan se je veselila vsa vas te redke lisičje nesreče.

I. Zevnik.

Divjega mačka je ustrelil v hosti Guščik pri Tribučah tribuški cerkovnik in posestnik Jožef Kaferle. O njem so pravili že dalje časa pastirji, da so ga videli, a niso vedeli, da je divji maček. Neki mož, ki je bil na paši, je videl, kako je plezala neka velika žival po bukvi. Prestrašil se je je tako, da je bežal s svojo živino proč od tistega kraja. Neki mlad pastirček ga je tudi zapazil na gabru. Maček je začel proti njemu puhati, kakor da ga hoče napasti. Deček se je začel od strahu jokati. K sreči pa je bil domači pes blizu, ki ga je poklical. Ko pride pes, ga napade maček, a zbeži kmalu v neko jazbino. To izve Kaferle in gre s puško nanj. Ker ni hotel maček iz jazbine, je zapalil žveplo pred vhodom in ga s tem prisilil, da je prišel iz nje, nakar ga je ustrelil. Bil je prav velik in lep. Dolg je bil čez 1 meter in je tehtal dobrih 12 kg. Teh zveri je še veliko v Beli krajini, kjer imajo v obsežnih hostah, kakor v „Bukovlju“, ki se razteza med Adlešiči, viniško, dragatuško in preloško župnijo, potem v hostah od Vinice proti Vrhu in Staremu Trgu in pa po kočevskih gozdih veliko skrivališč in primernih bivališč. Zato se vidijo na sejnih v Beli krajini večkrat naprodaj kože divjih maček. I. Šašelj.

Kačarja (serpentarius secretarius), kateremu pravijo pri nas kanjuh, je ustrelil pred kratkim časom neki posestnik v Vel. Bukovlju, v hosti pri Adlešičih.

Meril je z razprostrtimi kriljuti 1 m 20 cm. Teh ptic je pri nas še več in jih večkrat vidimo. Včasih ga ljudje vidijo, kako preganja in lovi po pašnikih zajce. Kmalu potem je ustrelil isti posestnik tudi kanjo (*buteo vulgaris*) ali mišarja, ki se nahaja pri nas tudi še pogosto in gnezdi po naših razsežnih hostah, posebno v Vel. Bukovlju. Tudi lani, 15. aprila, je ustrelil pri nas neki gospodar mišarja ravno, ko mu je napadel kokoš, da mu je odnese.

I. Šašelj.

O koristi postolke. Miha Pavlič, posestnik v Mengšu, je letos kosil nad Šmarčico. Naletel je na 16, komaj dan starih jerebičic. Stari sta odleteli, mladice pa so se tiščale k tlom. Okrog jerebic je pustil šop trave. Ko je odšel k južini malo v stran, je priletela postolka, vzela mlado jerebico in jo že v zraku kljuvala po glavi. Kmalu nato sta prileteli dve postolki in odnesli skupaj 6 jerebic-mladic. Pozneje sta se stari jerebici vrnili k mladičem. Predrzní postolki sta se zaganjali tudi v ti, dokler ju ni odpodil Pavlič. Za lovišča je torej korist postolke zelo dvomljiva.

Fr. St. ml.

Prosto loveči psi in mačke. V zadnjem času čitamo večkrat v listih pritožbe in jeremijade posestnikov psov in mačkov, češ da pokončujejo le-te lovci brezobzirno. Ta tarna, da je lovil njegov dobri maček vedno doma miši, oni zopet, da je bil njegov lepi pes kot hišni varuh vedno na verižici, v resnici je pa lazil maček vse noči za ptiči po gozdih, črez dan je pa dremal doma za pečjo, pes pa je preganjal, ko je šel gospodar od doma, po gozdu ubogo divjad, da je bilo veselje. Najbolj značilno pri tej stvari je to, kaj vse zahtevajo ljudje od lovca. Eden bi rad, da bi ujel (!) lovski čuvaj lovečega psa in ga pripeljal nazaj, drugi, da bi ga vprašal, namreč gonečega psa, odkod je doma, potem pa da bi jo ubral urnih krač k posestniku psa z naznanilom, kje je videl njegovega psa, da bi ga ta lahko poiskal drugi dan, ako bi se slučajno izgubil. Sicer morajo najemniki lovišč marsikatero požreti, toda to, da bi imeli draga lovišča na razpolago za izlete raznih psov, je vendar malo preveč zahtevano, zlasti ker govori zoper to tudi postava. Za lovce mora veljati edino le načelo, da bodi pes, ki čuti v sebi lovsko strast, četudi je lep in drag, priklenjen doma. Kdor ljubi psa, ta bo poskrbel tudi, da se bo njegov pes dovolj izprehodil, ne da bi delal pri tem komu škodo. Kdor pa pusti psa pohajkovati brez nadzorstva, ta mora s tem računati, da ga ne bodo gledali dolgo časa mirno lovci v loviščih, kjer vlada red. Da ni brez reda nikjer dobrega gospodarstva, to nam bo vsak rad priznal; ne razumemo pa, zakaj bi morala delati ravno naša lovišča v tem oziru izjemo. Maček, ki se klati po njivah, ne koristi hiši, in pes, ki se poja po gozdih, ni varuh! Dolžnost pravega lovca je, da ščiti ubogo žival pred njimi.

F. K.

V mengeškem lovišču sta izpustila najemnika lova koncem marca deset parov čeških jerebic, zaznamovanih z rumenimi obročki na nožicah. V interesu lovskega znanstva prosita, da bi poslal „Lovcu“ vsakdo obvestilo, kdor bi ustrelil v bližini tega lovišča, t. j. na polju med Kamnikom, Kranjem in Domžalami, kako tako zaznamovano jerebico.

Risa so ustrelili ob koroško-štajerski meji v Labodskih planinah. Napravil je med živino na planinah precej škode. Ljudje so mislili, da se je priklatil v te planine kak volk (Slovenski Narod z dne 23. junija 1913, št. 141). Prosimo g. tovariše lovce, ki jim je o tem kaj več znanega, da nam opišejo ta izredni dogodek vsestransko in natančneje, ker ni med nami posebno veliko lovcev, ki bi bili imeli priliko streljati risa. Tudi bi bilo dobro, nepobitno dognati, če je bila ustreljena žival res ris, kako dolg je bil in koliko je tehtal.

